

Міністерство освіти і науки України

Харківська національна академія міського господарства

В.О. Кодін

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

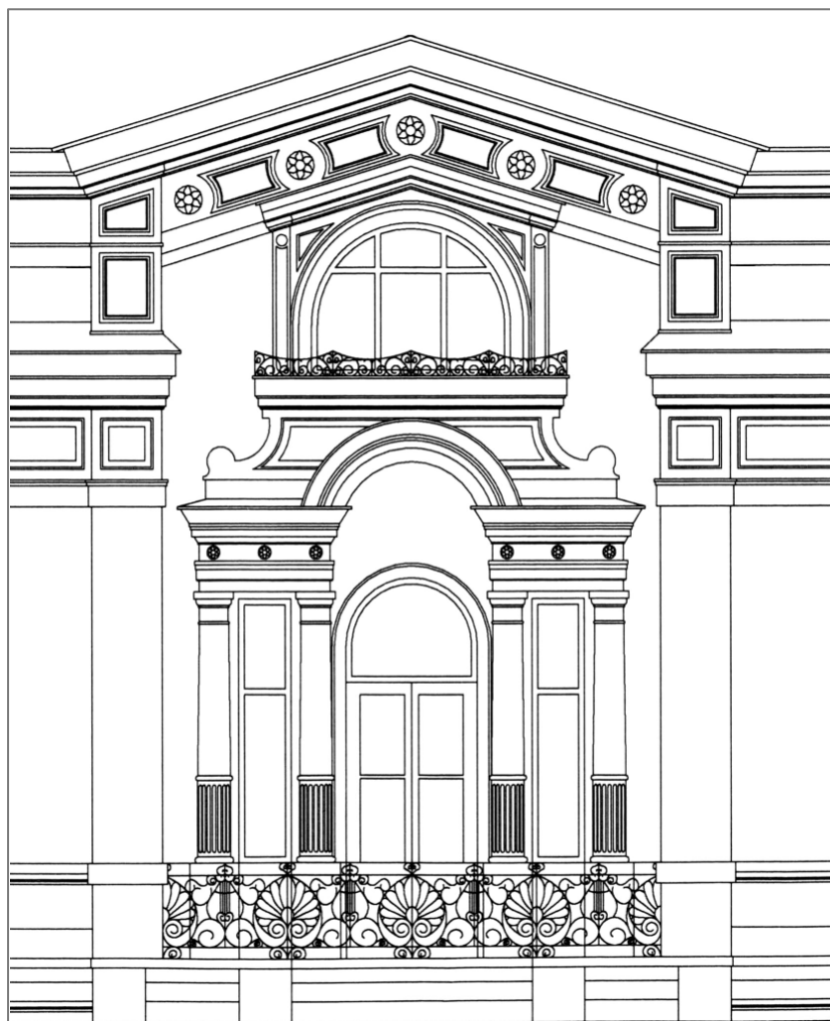
до виконання курсової роботи

«Реставрація та пристосування пам'ятки архітектури»

з дисципліни **«Реставрація архітектурних об'єктів»**

(для студентів 5 курсу спеціальності 7.120102/8.120102 – «Містобудування»

професійного напрямку 1201 – «Архітектура»)

Харків ХНАМГ 2009

Методичні вказівки до виконання курсової роботи «Реставрація та пристосування пам'ятки архітектури» з дисципліни «Реставрація архітектурних об'єктів» для студентів 5 курсу спеціальності 7.120102/8.120102 – «Містобудування» професійного напрямку 1201 – «Архітектура». / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: В.О. Кодін – Х.: ХНАМГ, 2009 – 10 с.

Укладач: канд. арх., проф. Кодін В.О.

Рецензенти: канд. арх., доц. Марченко Т.Л.

канд. арх., доц. Конопльова О.В.

РЕКОМЕНДОВАНО кафедрою архітектурного та ландшафтного проектування, протокол № 3 від 20 жовтня 2009 р.

Вступ

У даних «Методичних вказівках» у стислій формі викладені основні вимоги та методичні підходи до вирішення задач, які виникають при виконанні курсової роботи, що є визначальною при опануванні студентами-архітекторами дисципліни «Реставрація архітектурних об'єктів». Матеріали викладені у відповідності з регламентом робочої програми навчальної дисципліни, з урахуванням розподілу часу для теоретичної, науково-практичної та проектної роботи студентів при вивченні курсу.

Дисципліна «Реставрація архітектурних об'єктів» має за мету опанування студентами знань, вмінь та навичок у галузі наукових досліджень та проектних розробок з реставрації та пристосування пам'яток архітектури.

Курсова робота виконується у взаємозв'язку з теоретичним курсом (16 годин) та практичними заняттями (32 години), під час яких студенти одержують необхідні знання та вміння для виконання всіх етапів розробки проектів реставрації пам'яток архітектури – наукових пошуків та перед-проектного аналізу; графічної реконструкції; проектних пропозицій щодо реставрації та пристосування; розробки елементів дизайну, адаптованих до історичного міського середовища.

1. Загальні положення

Мета проектування. Метою, на досягнення якої направлене виконання даної курсової роботи, є практичне закріплення набутих теоретичних знань в умовах, максимально наближених до реального проектування.

Для досягнення цієї мети під час виконання курсової роботи студенти повинні вирішити такі задачі:

- зібрати шляхом архівних та бібліографічних пошуків, а також натурних досліджень необхідні матеріали стосовно об'єкта, який підлягає реконструкції;
- визначити перспективну функцію об'єкта, розробити пропозиції щодо його пристосування для сучасного використання;
- розробити архітектурно-художнє рішення вхідного вузла та елементів

візуальної інформації за умов їх стильового та композиційного поєднання з архітектурою будівлі та оточуючого міського середовища;

- аргументовано захистити курсову роботу перед кафедральною комісією.

Вибір об'єкта. Об'єктом курсової роботи може бути малоповерховий будинок, архітектура якого та якість прилеглого міського середовища дають можливість для достатньо глибокої розробки питань реставрації з пристосуванням до нової функції.

Об'єкт повинен відповідати таким вимогам:

- мати незаперечну архітектурно-художню та історичну цінність;
- мати перебудови, втрати, пошкодження, повне або часткове відновлення яких складає предмет проектних розробок;
- бути доступним для натурних та архівно-бібліографічних досліджень;
- мати об'єктивні характеристики, які дозволяють студенту проявити свої здібності в розробці проекту реставрації та пристосування до нової функції.

Вибір об'єкта здійснюється студентом разом з викладачем з урахуванням наявного банку даних, що створений в музеї історії містобудування ХНАМГ.

Під час виконання курсової роботи студент повинен:

1. Ознайомитися з наявними архівними та бібліографічними матеріалами відносно об'єкта (відомості щодо історії його створення та перебудов, історії формування містобудівного оточення, історичних подій та особистостей, пов'язаних з об'єктом). Зробити його історико-художню оцінку як архітектурного твору.
2. Детально ознайомитись з об'єктом в натурі. Провести габаритні обміри головного фасаду будинку та детальні обміри архітектурних елементів. При необхідності провести археологічні розкриття та фіксаційні зондажі.
3. Зробити аналіз одержаних матеріалів і оцінку можливості достовірної графічної реконструкції як об'єкта в цілому, так і окремих його частин.
4. Проаналізувати містобудівне значення об'єкта, його композиційні взаємозв'язки з архітектурно-просторовим середовищем.
5. Розробити проектні пропозиції щодо реставрації об'єкта з урахуванням:

- чинного законодавства в галузі охорони та використання пам'яток історії та культури;
 - загальних принципів науково обґрунтованого підходу до реставрації пам'яток архітектури;
 - оцінки художньої та історичної цінності об'єкта;
 - аналізу композиційних зв'язків з його архітектурним оточенням;
 - особливостей конструктивної структури будівлі та умов її збереження;
 - можливостей сучасного використання пам'ятки.
6. Запропонувати сучасну функцію об'єкта з урахуванням:
- суспільного значення пам'ятки архітектури, що підлягає реконструкції;
 - реальних площ та об'ємів, а також наявних установ на даній території.
7. Розробити проектні пропозиції для сучасного використання. При цьому вимагається:
- створити оптимальні умови для збереження пам'ятки архітектури;
 - при пристосуванні не допустити спотворення архітектурно-художнього вигляду будівлі;
 - забезпечити максимально можливу в умовах пристосування відповідність сучасним техніко-технологічним нормам.

2. Склад курсової роботи

Курсова робота складається з графічної частини та пояснювальної записки.

2.1. Графічна частина виконується на 1 аркуші формату А-2 і включає креслення та зображення, що розкривають основні вирішені в курсовій роботі аспекти:

- ситуаційну схему, що відображує містобудівну ситуацію навколо пам'ятки, яка підлягає реставрації (в масштабі 1:1000);
- фотофіксацію, замальовки, проектні креслення, розгортку по фронту забудови та інші матеріали, що розкривають сучасний стан пам'ятки архітектури;

- проектний фасад будинку з показом результатів реставрації та змін внаслідок пристосування пам'ятки під нову функцію (в масштабі 1:100 – 1:50);
- проекції окремих деталей, що пропонуються при пристосуванні пам'ятки (порталів, дверей, навісів, елементів візуальної інформації тощо) в масштабі 1:20 – 1:10;
- аксонометричне зображення пам'ятки з урахуванням реставрації та пристосування.

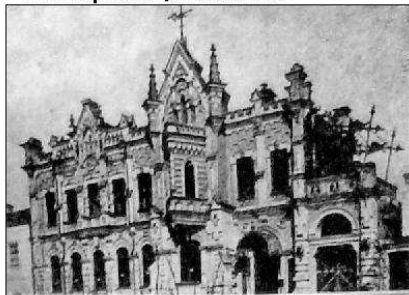
2.2. *Текстова частина* курсової роботи повинна дати всебічне обґрунтування авторських пропозицій, розкрити прийняту методику досліджень і реставрації об'єкта, рішення функціональних та архітектурно-композиційних питань проектування.

Текстова частина має включати:

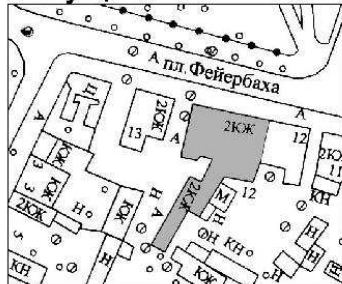
- історичну довідку щодо обраного для курсової роботи об'єкта, основні положення історичної довідки повинні бути підтвердженні посиланнями на літературу та архівні джерела;
- характеристику сучасного стану будинку щодо його технічного стану, ступеня деформації архітектурно-художнього вигляду, відповідність сучасного використання його значенню як пам'ятки історії та архітектури;
- обґрунтування запропонованої нової функції об'єкта;
- детальне висвітлення пропозиції щодо пристосування об'єкта;
- викладення пропозицій щодо архітектурно-художнього вирішення вхідної групи з обґрунтуванням правомірності прийнятого стильового та композиційного рішення.

2.3. Приклад оформлення графічної частини курсової роботи

Фотофіксація об'єкта

Ситуаційний план.

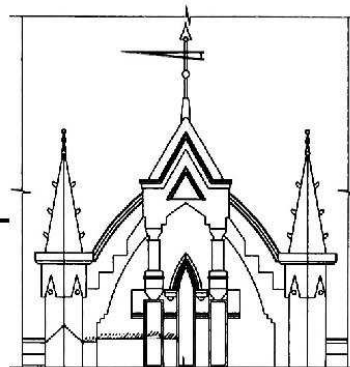

Фасад в існуючому стані.

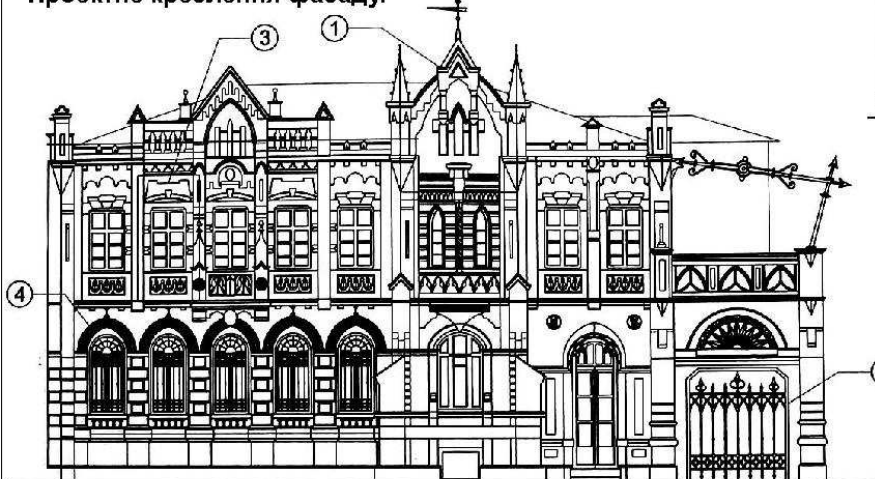

Архітектурні деталі.

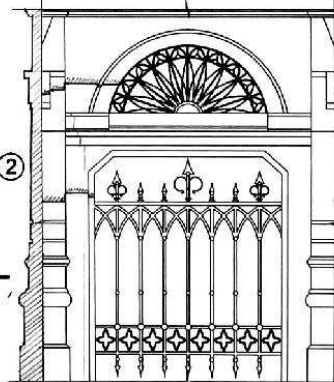
Деталь 1 М 1:50

Проектне креслення фасаду.

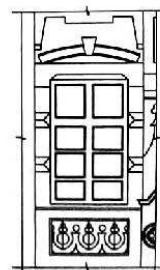
Деталь 2 М 1:50

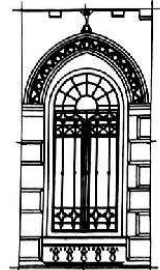
Загальний вид пам'ятки після реставрації.

Деталь 3 М 1:50

Деталь 4 М 1:50

Державність	Україна	Дата	Година	Міністерство освіти і науки України	ІНЖН
Виконав	Яковенко О.				Курсова
Проверив	Коваленко В. С.			Проект реставрації фасаду будинку пл. Фейербаха, 12	Лист А-81

3. Графік виконання курсової роботи

Тиждень	Етапи виконання курсової роботи
1	2
Змістовий модуль 1.1. Прийоми та методи дослідження пам'яток архітектури	
1-2	Вибір об'єкта реставрації, збір відомостей щодо обраної пам'ятки архітектури, проведення попередніх досліджень. Оформлення історичної довідки.
3-4	Візуальне обстеження пам'ятки архітектури, замальовки, фотофіксація, обміри фасаду, складання кроків.
5-6	Дослідження пам'ятки методами зондування та формування. Складання фіксаційних креслень за результатами обмірів та зондування пам'яток.
7-8	Вивчення аналогів для обґрунтованого відновлення втрачених елементів декоративної та конструктивної пластики.
Змістовий модуль 1.2. Обґрунтування та розробка проектів реставрації та пристосування пам'яток архітектури	
9-10	Розробка графічної реконструкції первісного вигляду пам'ятки або вигляду її у визначальні періоди існування з урахуванням перебудов та перепланування.
11-12	Розробка проекту реставрації фасаду пам'ятки архітектури.
13-14	Розробка декоративних та конструктивних елементів фасаду пам'ятки, пов'язаних з її пристосуванням після реставрації.
15-16	Графічне оформлення, складання пояснювальної записки, захист курсової роботи.

Рекомендована література

1. Баширко А.Я., Малышев А.Н. Оценка технического состояния строительных конструкций, зданий и сооружений. – К.:НМЦ Держнаглядохоронпраці України, – 1998. – 232 с.
2. Кедринский А.А. Основы реставрации памятников архитектуры. – М.; Изобразительное искусство, – 1991, – 184 с., ил.
3. Кодін В.О. Основи реконструкції історичних міст. Конспект лекцій. Харків:ХНАМГ, – 2007, – 63 с.
4. Кодін В.О. Методичні вказівки до практичних занять з курсу "Реставрація архітектурних об'єктів" – Харків: ХНАМГ, – 2007, – 22 с.
5. Кодін В.О. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів при вивченні курсу "Реставрація архітектурних об'єктів" – Харків: ХНАМГ, – 2007, – 21 с.
6. Консервация и реставрация памятников и исторических зданий. – М.; Стройиздат, – 1978, – 320 с.
7. Методика реставрации памятников архитектуры – М.; Стройиздат, – 1977, – 168 с.
8. Подъядовский С.С., Бессонов Г.Б., Беляев Л.А., Постникова Т.М. Реставрация памятников архитектуры. – М.;Стройиздат, – 1988, – 185 с.
9. Савйовский В.В., Болотских О.Н. Ремонт и реконструкция гражданских зданий. – Харьков: ИД "Ватерпас", – 1999, – 287 с.
- 10.ДБН В.3.2.-1-1004. Реставраційні, консерваційні та ремонтні роботи на пам'ятках культурної спадщини.

Зміст

Вступ.....	3
1. Загальні положення.....	3
2. Склад курсової роботи.....	6
3. Графік виконання курсової роботи.....	8
Рекомендована література.....	9

Навчальне видання
КОДІН Володимир Олексійович

Методичні вказівки до курсової роботи «Реставрація та пристосування пам'ятки архітектури» з дисципліни «Реставрація архітектурних об'єктів» для студентів 5 курсу спеціальності 7.120102/8.120102 – «Містобудування» професійного напрямку 1201 – «Архітектура».

Редактор: *М.З. Аляб'єв*

План 2009, поз. 52М

Підп. до друку 13.11.2009 Формат 60x84 1/16

Друк на ризографі Умовн. друк. арк. 0,55

Тираж 50 пр. Зам. №.....

Видавець і виготовлювачі
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №731 від 19.12.2001